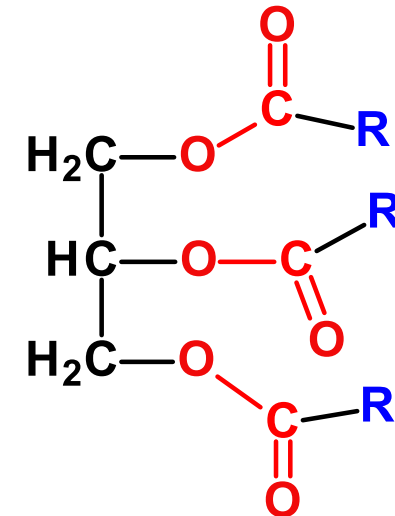
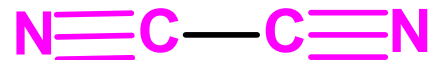
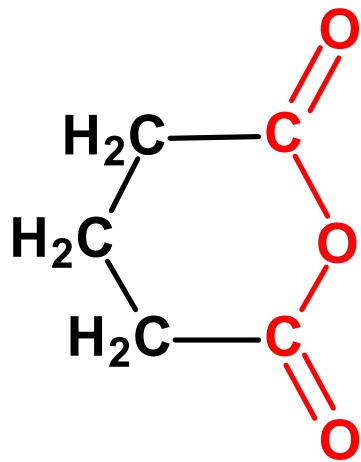

Вступ до Органічної Хімії

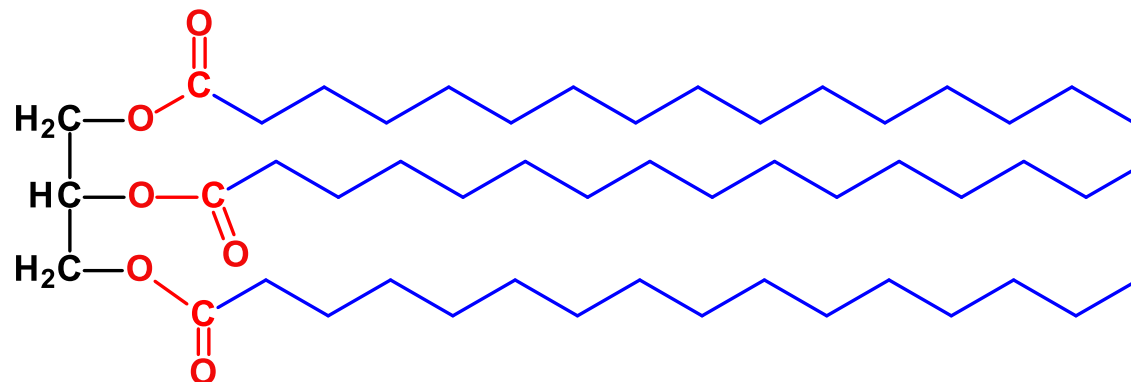
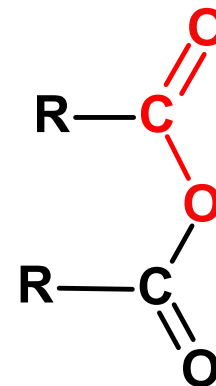
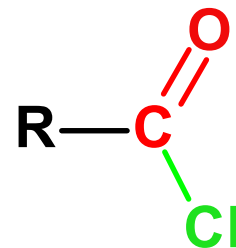

Лекція № 9. Похідні карбонових кислот: солі, ангідриди, галогенангідриди, естери, аміді. Жири.

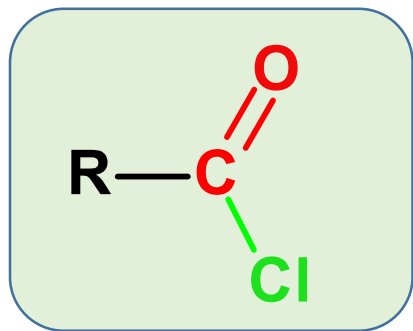

План лекції № 9

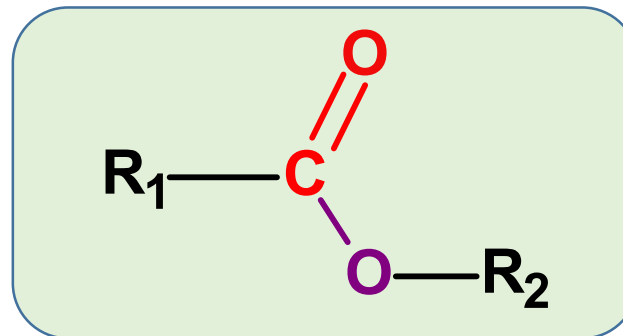
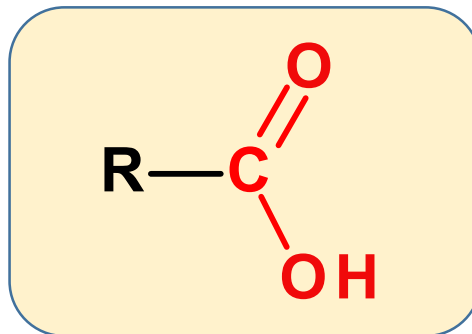
- Похідні карбонових кислот
- Галогенангідриди
- Ангідриди. Циклічні ангідриди
- Амідни та нітрили
- Естери
- Жири

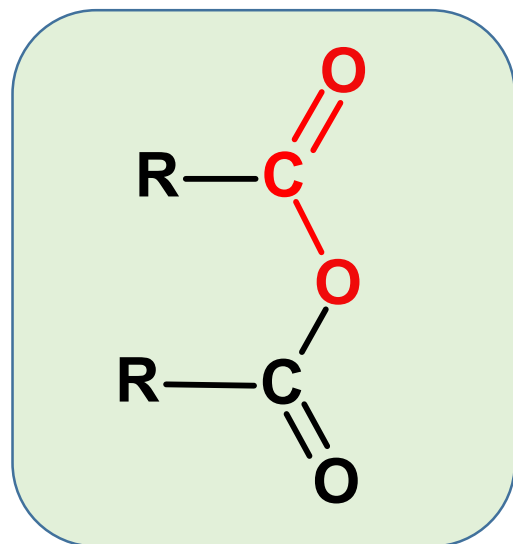
Похідні карбонових кислот

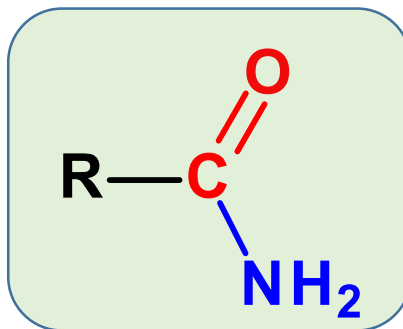
хлорангідриди

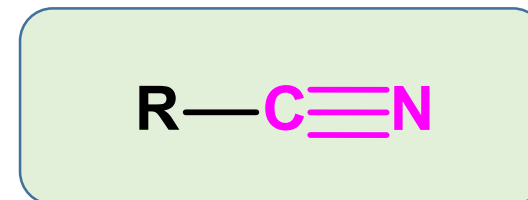
естери

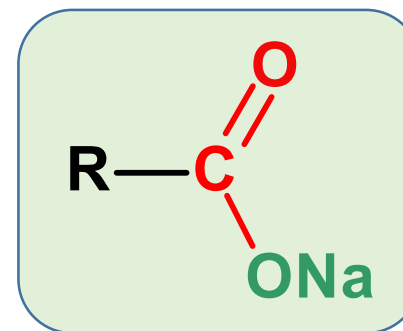
ангідриди

аміди

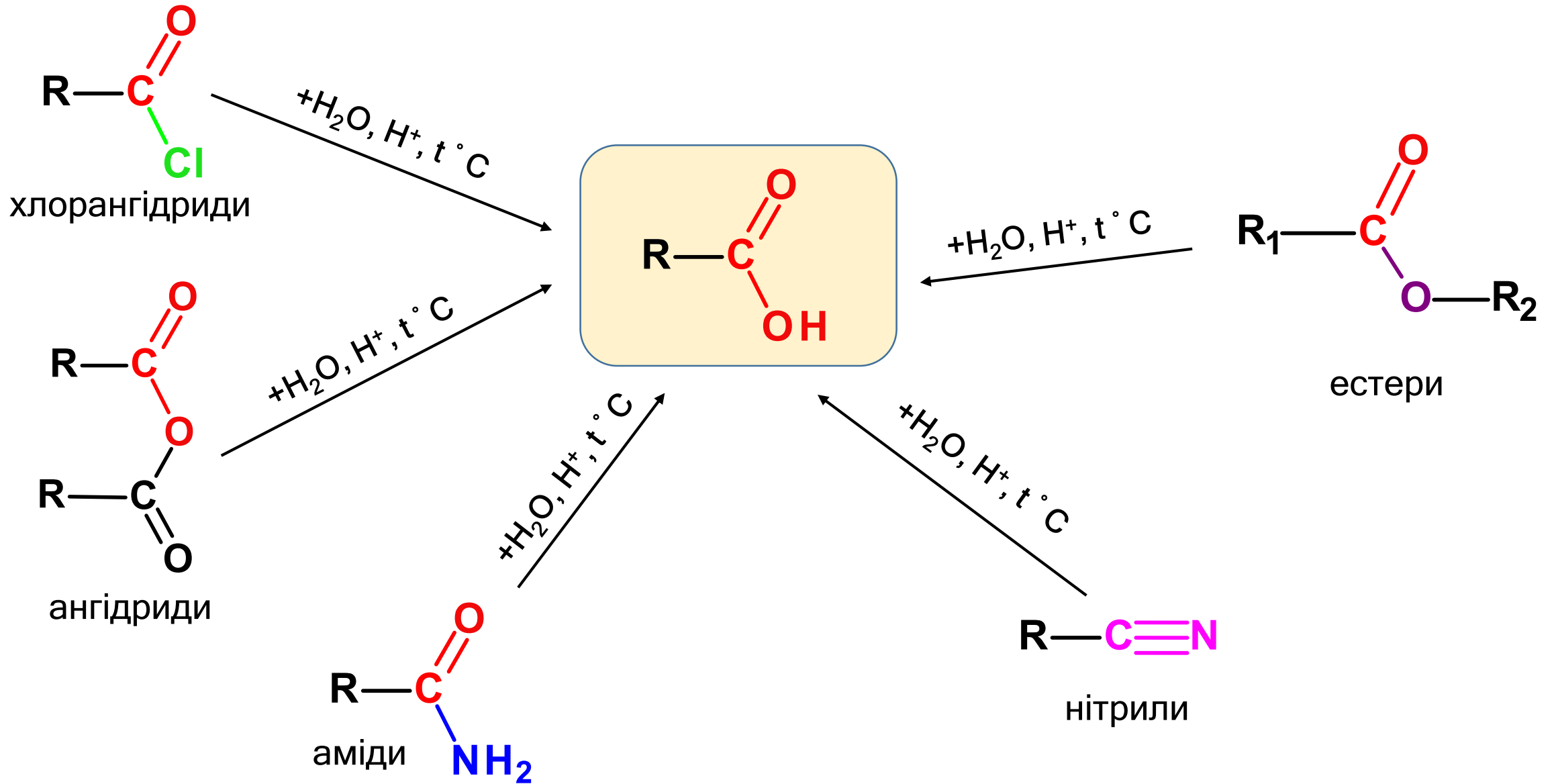

нітрили

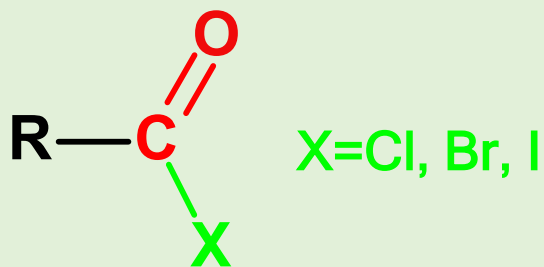
солі

Гідроліз похідних карбонових кислот

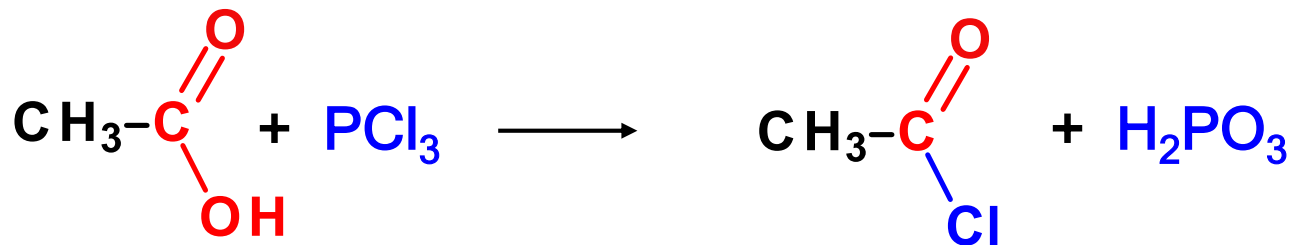

Галогенангідриди

Галогенангідриди карбонової кислоти - це продукти заміщення гідроксильної групи кислоти на галоген **X=Cl, Br, I**. Назви **галогенангідридів** походять від назв кислот з додаванням префіксу хлор-, бром-, або йодангідрид.

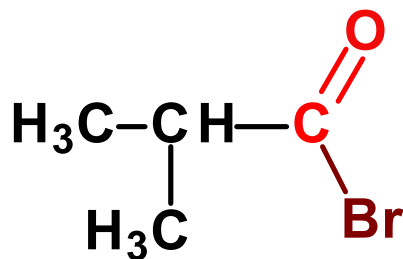

галогенангідрид

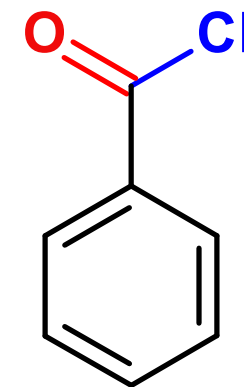

оцтова кислота

хлорангідрид оцтової кислоти

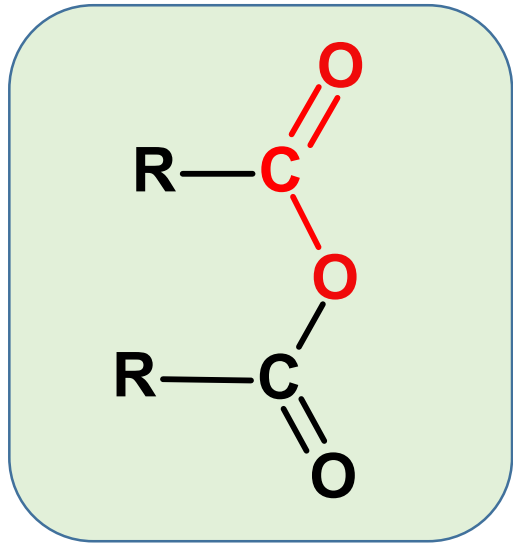
бромангідрид 2-метилпропанової кислоти

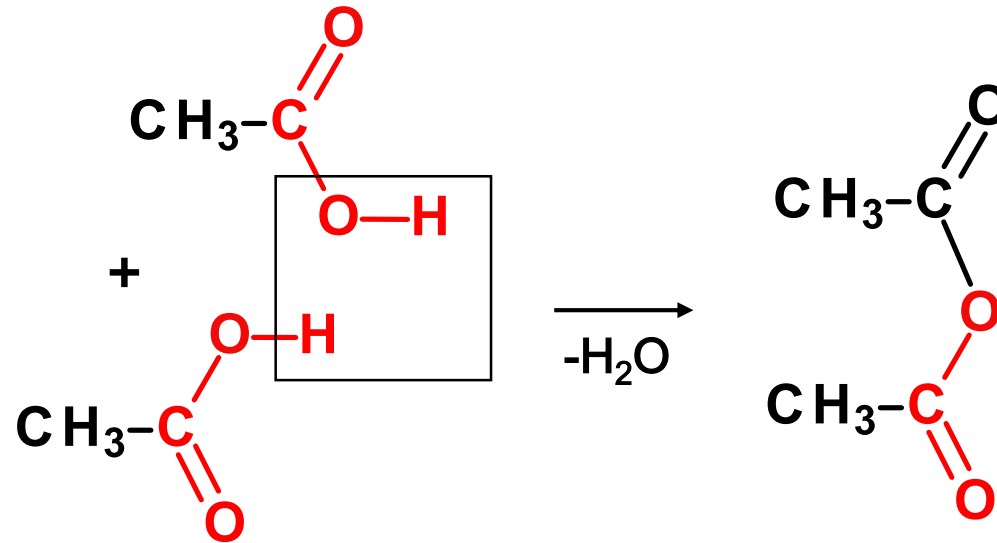
хлорангідрид бензойної кислоти

Ангідриди

Ангідрид карбонової кислоти можна розглядати як продукт конденсації двох груп $-\text{COOH}$. Назви **ангідридів** походять від назв кислот з додаванням префіксу **ангідрид**.

ангідрид

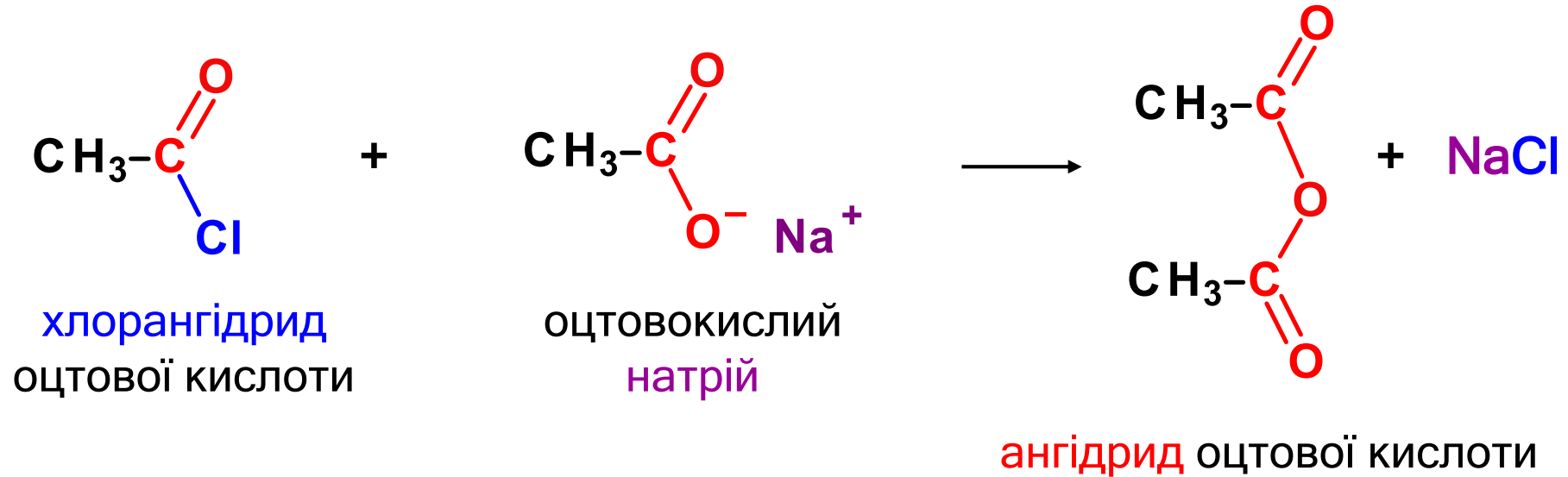

оцтова кислота

ангідрид оцтової кислоти

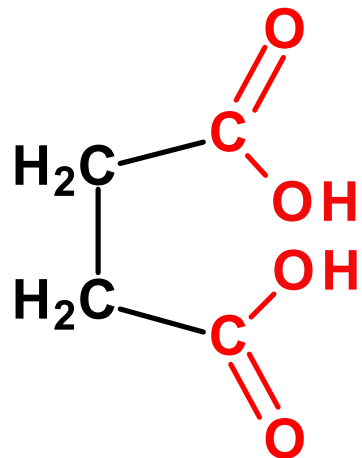
Ангідриди

Ангідриди краще утворюються в реакції хлорангідридів карбонових кислот з карбоновими кислотами або їх солями.

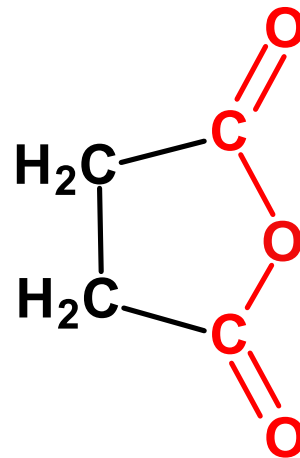
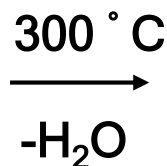

Циклічні ангідриди карбонових кислот

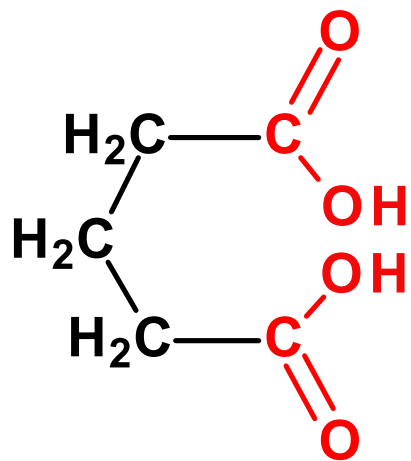
При нагріванні дикарбонових кислот утворюються циклічні ангідриди відповідних кислот.

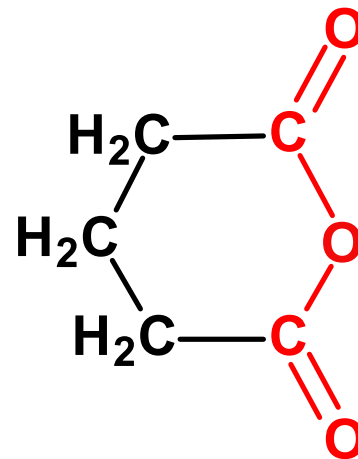
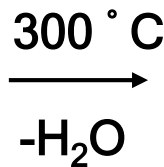
бурштинова кислота

бурштиновий ангідрид

глутарова кислота

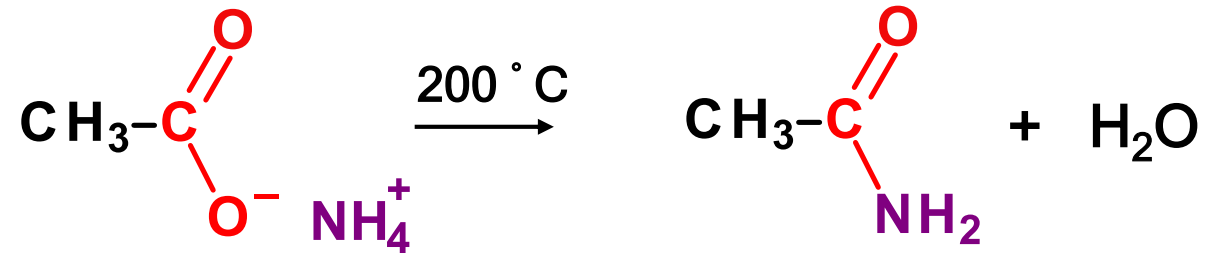
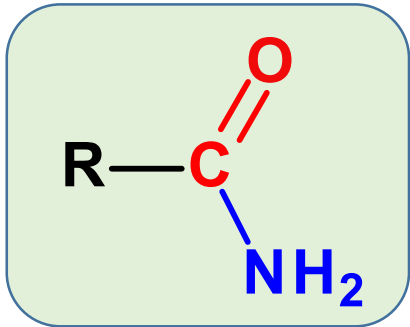

глутаровий ангідрид

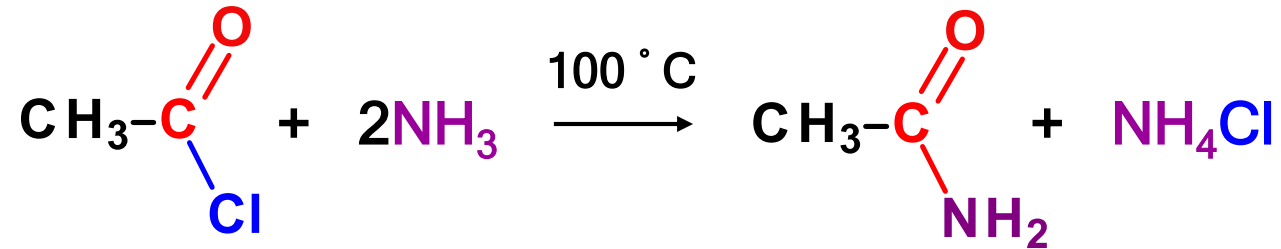
Аміди

Аміди карбонової кислоти - це продукти заміщення гідроксильної групи кислоти на аміно групу $-NH_2$. Назви **амідів** походять від назв кислот з додаванням префіксу **амід**.

оцтовокислий
амоній

амід оцтової кислоти

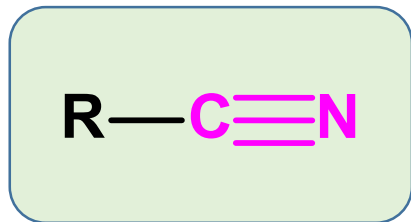

хлорангідрид
оцтової кислоти

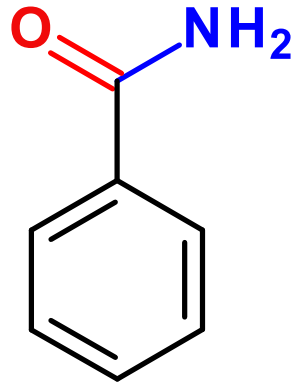
Нітрили

Нітрил карбонової кислоти - це продукт заміщення гідроксильної групи кислоти на функціональну **ціано**-групу $-C\equiv N$ (або $-CN$), у якій атоми вуглецю та азоту зв'язані потрійним зв'язком. Назви **нітрилів** походять від назв кислот з додаванням префіксу **нітрил**.

Реакція дегідратації амідів

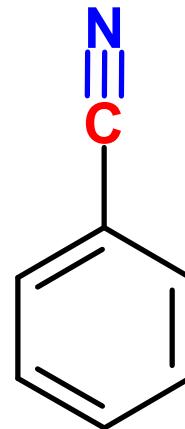
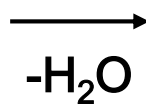

нітрил

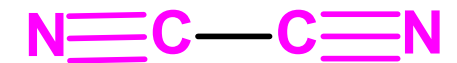
бензамід

(амід бензойної кислоти)

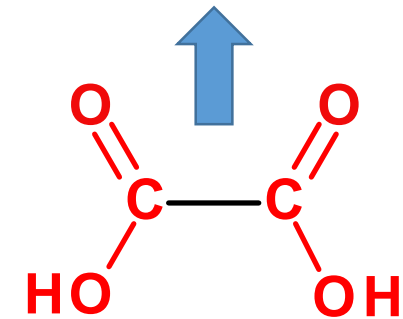
бензонітрил

(нітрил бензойної кислоти)

диціан

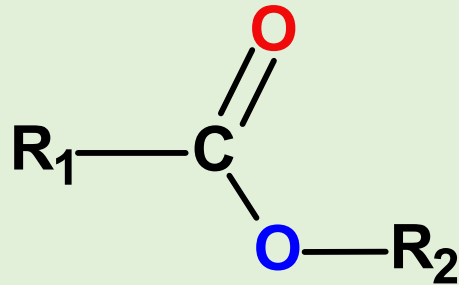
динітрил щавлевої кислоти

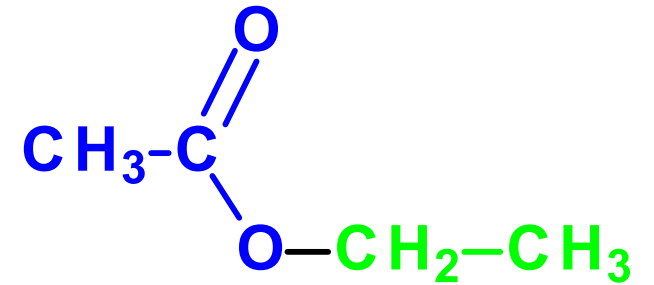
щавлева кислота

Естери

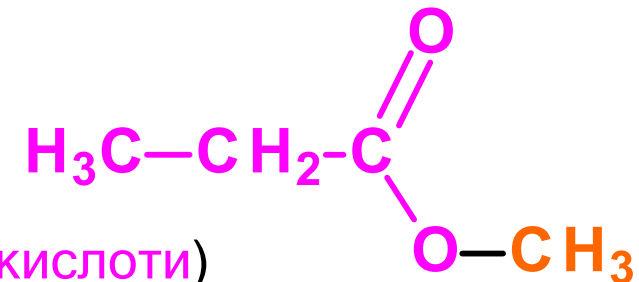
Естери (складні ефіри) карбонової кислоти - це продукти заміщення гідроксильної групи кислоти на залишок спирту **-OR**. Назви естерів походять від назв кислот і спиртів (або фенолів)
(Лекція № 8)

Естер
(складний ефір)

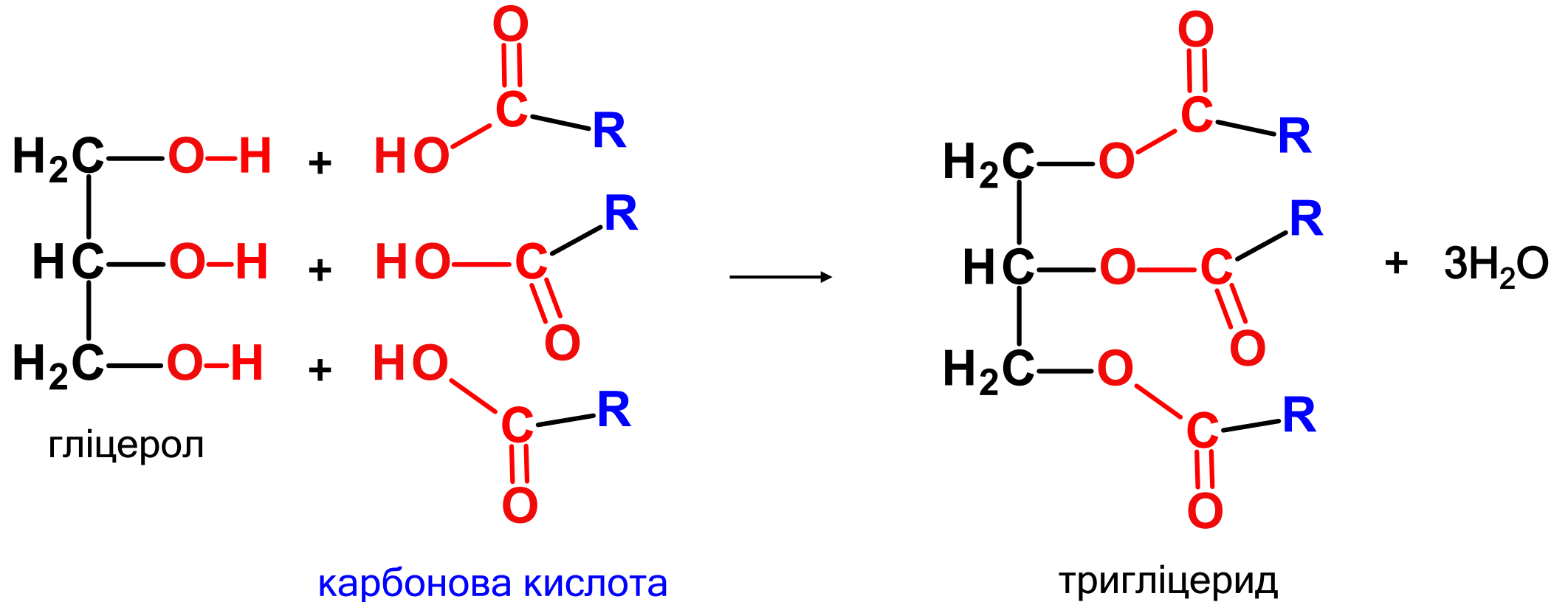
етилетаноат
(етиловий естер оцтової кислоти
етилацетат)

метилпропаноат
(метиловий естер пропанової кислоти)

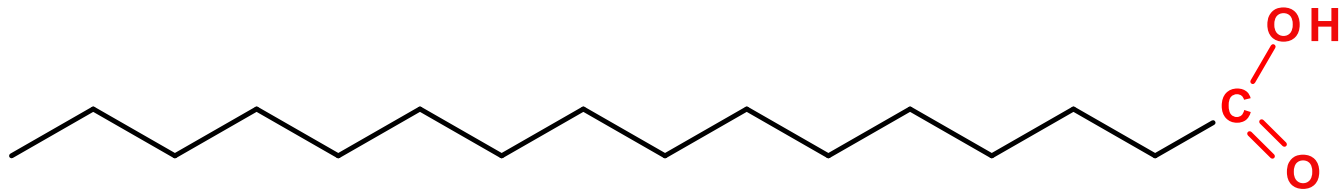
Жири

Жири (тригліцериди) естери утворені триатомним спиртом гліцеролом і вищими (жирними) карбоновими кислотами - пальмітиною, стеариною, олеїною, лінолевою та ін.

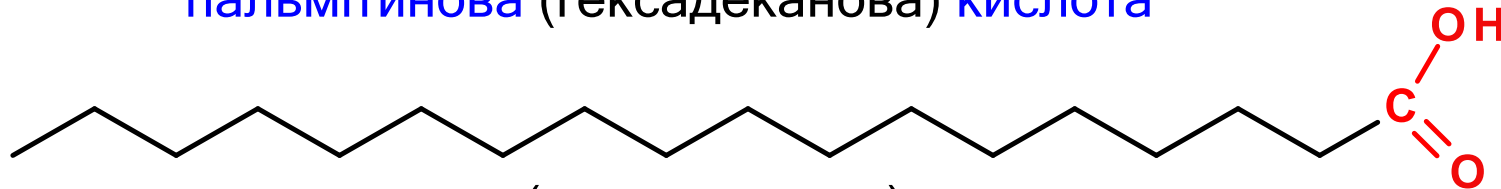
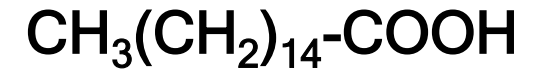

Жирні кислоти

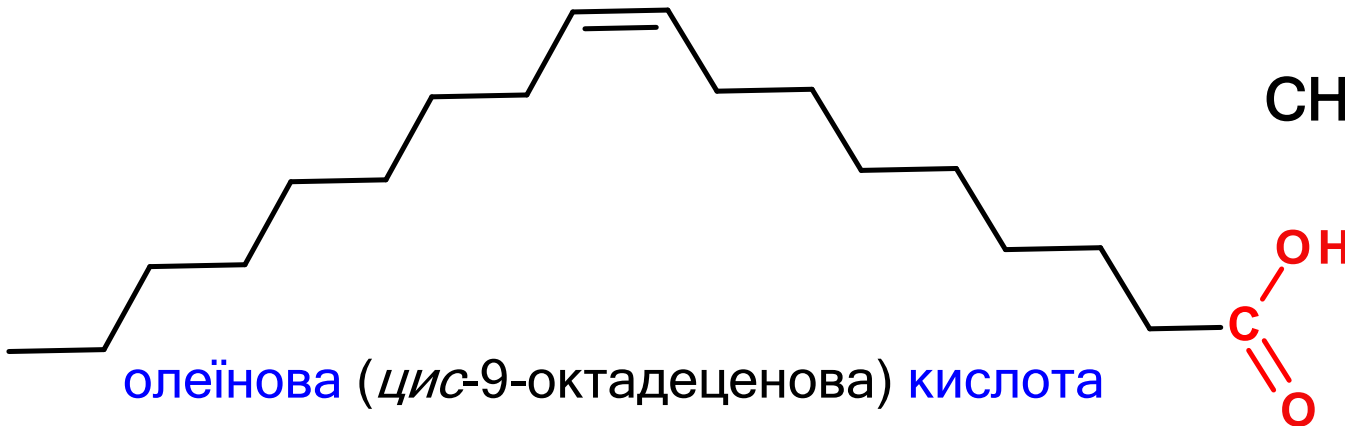
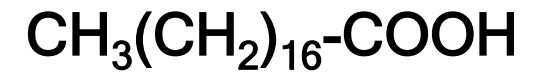
Жирні кислоти - це вищі карбонові кислоти, що складаються з вуглецевого ланцюжка, довжиною до 24 атомів вуглецю з карбоксильною групою (-COOH) на одному кінці.

пальмітинова (гексадеканова) кислота

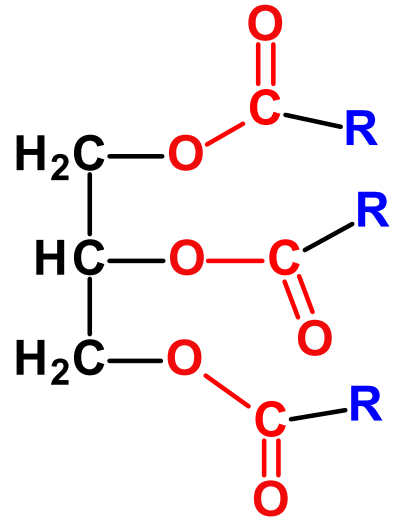
стеаринова (октадеканова) кислота

олеїнова (цис-9-октадеценева) кислота

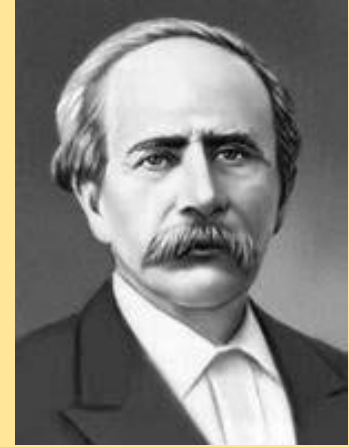

Жири

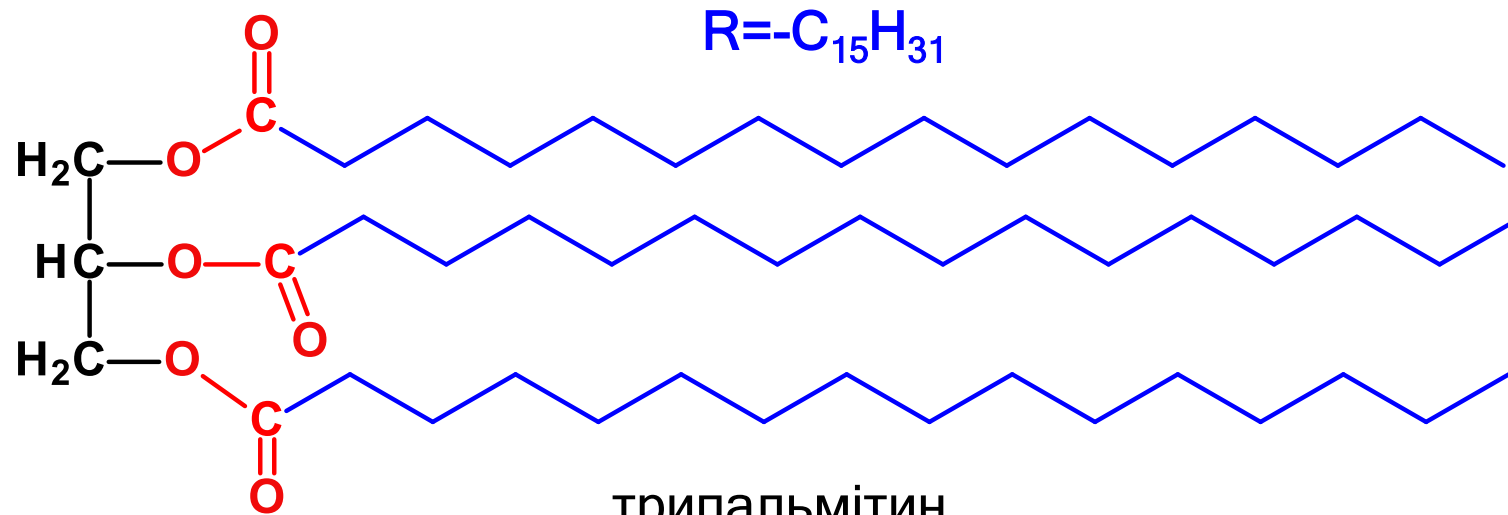

тригліцерид

Жири вперше були отримані синтетично французьким хіміком М. Бертло (1854 р.) нагріванням гліцерину з жирними кислотами.

П'єр Ежен Марселен
Бертло
1827-1907

трипальмітин

**Наступна Лекція № 10. Нітропохідні алканів та аренів.
Нітросполуки: нітрометан, нітробензол. ...**